

Розвиток приватної власності в умовах змішаної економічної системи гармонійно доповнюється поширенням колективної форми власності та модифікується внаслідок підприємницьких дій самої держави. Результатом цього є різноманітність форм власності й господарювання, притаманна сучасним розвиненим економічним системам.

Американський економіст П. Самуельсон виокремлював такі основні види державної економічної діяльності: безпосередній державний контроль над економікою з використанням переважно економічних важелів; державне виробництво, коли держава виступає підприємцем, розвиваючи державний сектор економіки; забезпечення суспільного споживання, коли держава виступає споживачем і покупцем певних видів продукції через систему державних замовлень, контрактів, закупівель; державне соціальне забезпечення, що розвивається на основі соціальних трансфертних платежів з державного бюджету.

Розвиток приватної власності в умовах змішаної економічної системи гармонійно доповнюється поширенням колективної форми власності та модифікується внаслідок підприємницьких дій самої держави. Результатом цього є різноманітність форм власності й господарювання, притаманна сучасним розвиненим економікам. Однак між способами виникнення приватного і державного секторів сучасної економіки існує глибока відмінність: приватний сектор справедливо асоціюється з первинними основами ринкового господарства, тоді як для державної власності еволюційний шлях розвитку не характерний.

Список бібліографічних посилань

1. Бандурка О. М., Петрова К. Я., Удодова В. І. Державне регулювання економіки : підручник. Харків : Вид-во Ун-ту внутр. справ, 2000. 160 с.
2. Гесць В., Грищенко А. Економічні засади правового регулювання господарських відносин. *Економіка України*. 2008. № 5. С. 4–20.
3. Кульчицький Б. Сучасні економічні системи : навч. посіб. Львів : Афіша, 2004. 279 с.

Одержано 17.04.2018

УДК 330.101

Дарина Олегівна КЛИМЕНКО,

студентка групи Ф-6-ПЗдср-17-2 ХНУВС

Науковий керівник: доцент кафедри економіки та фінансів

факультету № 6 ХНУВС кандидат економічних наук Лісна І. Ф.

ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ

Основне завдання сучасної держави стосовно її громадян полягає у виконанні соціальної функції, пов'язаної з наданням благ і гарантій членам суспільства. Для цього держава формує для свого розпорядження необхідну кількість фінансових ресурсів у вигляді централізованих фондів грошових коштів, які б забезпечували виконання взятих зобов'язань. Проте процеси реформування та побудови соціально орієнтованої економіки в Україні нагтовхуються на багато гострих проблем, головною з яких є нестача у державі фінансових ресурсів для організації та забезпечення дієвих економічних перетворень, відчутних як для господарюючих суб'єктів, так і пересічних громадян. Вирішенню проблеми поповнення ресурсної бази державних фінансів сприятимуть швидкі темпи розвитку вітчизняної економіки, однак виконання такого завдання можливе лише за умови залучення до офіційного господарського обороту підприємницького капіталу, задіяного поза межами чинної державної регламентації – у сфері неофіційних економічних відносин, що отримали назву «тіньова економіка».

Особливу увагу феномен тіньової економіки привертає до себе через: значну масштабність тіньового сектора; відносну його самостійність як елемента господарської системи держави, що виконує найважливіші її господарські функції, шляхом паралельного дублювання діяльності офіційних економічних інститутів; негативний вплив на ділову репутацію країни у взаємовідносинах із міжнародними фінансовими організаціями та інвесторами з огляду на можливість отримання зовнішніх позик і надходження іноземних інвестицій та загалом на формування майбутнього економічного, соціального та політичного порядку.

Наявність тіньового сектора стає глобальною проблемою сучасності. В Україні вирішальну роль у його розвитку зіграли повільні темпи і непослідовність економічних перетворень, тому тіньова економіка виступає не стільки причиною, скільки наслідком деформації легальної економіки.

Виходячи з твердження О. Й. Пасхавера щодо того, що тіньова економіка є породженням маргіналізації суспільства або тіньова економіка стає причиною маргіналізації суспільства в Україні, хочеться зазначити наступне. Дійсно, перші дослідники тіньової економіки, зокрема К. Харт, виходили з того, що насправді причиною тінізації суспільства була маргіналізація, але, як з'ясувалося пізніше, тіньова економіка існує та розвивається і в розвинених країнах світу. Це дало підстави зробити висновок, що умовою поширення тінізації є не стільки маргіналізація суспільства, скільки недосконалість ринкових відносин, що проявляється в суперечливому та стихійному їх характері, а також завдяки можливості тіньової економіки пристосовуватись до нових умов, її мобільності та маловитратності.

Поширення і масштабність тіньової економіки в Україні зумовлюється відсутністю усталених норм і правил економічної діяльності, їхніми постійними змінами та невідповідностями вимогам часу. Отже, вигідніше працювати в «тіні». Така ситуація призвела до інституціоналізації тіньової економіки в Україні, яка представлена закріпленням поведінки суб'єктів тіньового сектору в певні організаційно стійкі форми, що визнаються всіма учасниками такої діяльності. Тому потрібно проводити з боку держави виважену соціально-економічну політику, яка має включати заходи з детінізації економіки.

Одержано 17.04.2018

